

GAZETA PODHALAŃSKA

Nakładem Podhalańskiej Spółki Wydawniczej w Nowym Targu.

„Gazeta Podhalańska” wychodzi na każdą niedzielę.

Adres redakcyi i administracyi: Nowy Targ, RYNEK 4. I p. — Rękopisów nie zwraca się, listów nieopłaconych nie przyjmuje się. Do listów wymagających odpowiedzi, należy dołączyć markę na odpowiedź. Reklamacye (nie reklame) są wolne od opłaty pocztowej. — „Gazeta Podhalańska” kosztuje na cały rok: w Galicyi i Austro-Węgrzech 10 kor., w Królestwie Polskiem 5 ruble, w W. Księstwie Poznańskiem 1 w Niemczech 8 marek, w Ameryce 3 dolary. Numer pojedynczy 20 hal

Rozbiór Węgier i sprawa polska na Węgrzech.

W tych dniach zaszedł wypadek niezmiernie ważny dla przyszłości Słowaków na Węgrzech, obchodzący Polaków tem żywiej, że odtąd nie z państwem węgierskiem lecz z państwem czesko-słowackim będziemy sąsiadować. Oto z polecenia rządów koalicyi muszą Węgrzy opuścić wszystkie północne zupaństwa, w których mieszka ludność słowacka.

Rozbiór Węgier jest faktem dokonanym. Po zajęciu południowych części na rzecz południowych Słowian a Siedmiogrodu przez Rumunów, przychodzi kolej na spełnienie odwiecznych dążeń słowackich. Słowacy są odtąd wolni i niepodlegli. Łącznie z Czechami utworzą państwo osobne, które od zachodu i południa będzie tykać naszych granic.

Za straszny ucisk narodów, żyjących w obrębie korony św. Stefana, za tłumienie na wzór pruski

wszelkich najdrobniejszych dążeń i pragnień narodowych — spotyka dziś Węgrów straszna lecz zasłużona kara. Musiały mimo wybiegów hr. Karolyego ze zwycięstwem koalicyi pęknąć kajdany, jakimi rządy magnatów i zżydziałych szowinistów opłatały niemadziarskie narody. Musiała zaświtać niewolniczo ujarzmionym niemadziarskim ludom jutrzienka swobody.

Do was, w pierwszym rzędzie, zwracamy się z życzeniami, najbliżsi nasi sąsiedzi, bracia Słowacy. Najnieszcześniejszy z pośród plemion w granicach byłego królestwa węgierskiego narodzie męczenników za rodzinny język i narodowe uczucia! Któż lepiej pojmie dziś twe dni radości, jak nie my Polacy, których gniótł knut rosyjski, których dziczy bito za polski pacierz w pruskiej szkole, których

Podpisujcie! 5% polską pożyczkę państwową
w Powiatowej Kasie Oszczędności w Nowym Targu.

synów obłudnie wynaradawiano w zaborze austriackim. Więc my sąsiedzi najbliżsi ślemy wam serdeczne „niech Bóg szczęści“ w dniach wolności.

Upadek Węgier i nam rozwiązuje usta. Mówimy o nas garstce, którzy stąd, z północnej strony Tatr i Babiej nieśliśmy między górali polskich na Węgry polskość. Że niedaremna była nasza praca uśmiechem politowania zbywana przez Madziarów, nawet przez was, a nawet przez samych Polaków — świadczy dziś wola uświadomionej części górali polskich na Orawie i Spiżu, wola przyłączenia się do Polski. Że nieuświadomionych Polaków jest sporo nie przeczymy, ale i wy wśród waszego ludu sporo takich macie, którzy mimo upadku Węgier do ostatniej chwili byli „madziaronami“. Nie szliśmy w naszej pracy z pomocą rządowi madziarskiemu. Szliśmy własnem torem, i gdyby rząd ten przypuszczał kiedykolwiek, że skromna robota lat paru wyda owoce w postaci Rady Narodowej Górno - orawskiej lub licznych deputacyi ze Spiza, głoszących się za Polską, nie zezwoliłby nam nigdy na wysyłanie naszej gazety na Węgry, zmiotłby nas, jak tylu innych opornych. Wybraliśmy drogę pośrednią: zgody rządu, niewystępowania przeciw niemu, aleśmy zarazem nigdy nie dali się nakłonić do służenia mu przeciw słowackiemu narodowi. A propozycje były i to wcale ku zacie. Ale nie nam Polakom iść w obcą służbę przeciw bratniemu narodowi. Starć mieliśmy ze słowackimi gazetami co niemiara. Szkoda było drażnić się wzajemnie, żal nam tylu niepotrzebnych sporów, ale dlaczegoż nie chciano uznać naszych praw szerzenia polskości wśród polskiego ludu, dlaczego nas zawsze z krzywdą dla nas uważano za najemników węgierskiego rządu? Czy dlatego, że ten rząd śledził nas mimo nadzwyczajnej lojalności, dla wszystkiego, co węgierskie, że prześladował pierwotnie naszych czytelników, na co mamy dowody i dokumenty, że wysyłał przebranych po cywilnemu oficerów żandarmeryi za księdzem tu w Nowym Targu mającym w r. 1913 patryotyczne kazanie, do czego się ów oficer w tych dniach przyeśnięty do muru przyznał? Czy dlatego, że szpiegowano nawet naszego zasłużonego działacza, którego wy sami uważaliście za zaciętego Madziara? Czy dlatego, że w czasie wojny ten rząd wydelegował pewnego węgierskiego uczonego, znającego nasz język, dla zbadania naszego przyjaznego stanowiska dla koalicji, za co zresztą cierpieliśmy i ze strony rządu austriackiego — i niestety samych Polaków austrofiłskiej oryentacji — niemałe przykrości.

Prawa górali polskich do polskości są święte. Byliśmy ich rzecznikami i obrońcami, musicie je i wy, bracia Słowacy uznać, musi i świat o nich wiedzieć. Nie zasypiamy naszej sprawy — niech odgłos jej dotrze tam, gdzie się układać będzie no-

wa mapa Europy. I od uznania przez was praw Polski do braci naszych w północnych Węgrzech, praw historycznych i etnograficznych, praw stanowienia narodu o sobie, zależeć będzie w przyszłości nasz wzajemny sąsiedzki stosunek. Nie chcemy sporów o miedzę. Chcemy jak najszczęstsze stosunki nawiązać z narodem słowackim, najbliższym nam i położeniem i mową. Nie będą one możliwe, je eli nie będzie wymierzona sprawiedliwość Polakom na Węgrzech, jeżeli oni pozostaną poza obrębem swej macierzy Polski.

Z wiara, że nie będzie między nami zatargu o granice, że tylko po swoje każdy sięgnie — możemy na gruzach królestwa Węgier budować przyszłość obu narodów.

Jaz

Wojskowe Dowództwo powiatu w Nowym Targu.

L: 524.

L. prez. 542, III.

OGŁOSZENIE

dnia 30 listopada 1918.

Rozkaz 17 Dowództwa Okręgu Generalnego go w Krakowie nakazuje:

Wszyscy żołnierze urodzeni w latach 1883 1900 którzy się samowolnie z wojska oddalili, zgłaszać się mają natychmiast do przynależnych oddziałów; w przeciwnym razie będą jako dezercerzy oddani sądom wojskowym.

Fabryki i przedsiębiorstwa nie mogą aż do demobilizowania przyjmować żołnierzy poniżej 35 roku życia do warsztatu jako robotników, ani też tychże reklamować.

Żołnierze posiadający reklamacje „B“ austriackie są zwolnieni do dnia 31 grudnia 1918

Termin dalszego przedłużenia tychże reklamacji będzie w swoim czasie opublikowany.

Dowództwo Generalnego okręgu w Krakowie zamierza udzielić wszystkim po powrocie do swych oddziałów czterotygodniowego urlopu wraz z poborami.

Tym, którzy się bezwzględnie nie stawiają, jako dezercerom, nie będą przysługiwały prawa urlopów i związanych z nimi poborów.

Naczelnicy gmin powiatu Nowy Targ mają baczyć jak najściślej, by żołnierze roczników 1883 1900 którzy samowolnie swe szeregi opuścili natychmiast zgłosili się w Nowym Targu w Biurze Ewidencji Wojsk Polskich Sokoła L. 6

Nowy Targ, dnia 10. grudnia 1918

Dowódzca powiatu:

Zdzisław Spilka

Kpt. mp.

Wskazówki wyborcze.

W uzupełnieniu artykułu w poprzednim numerze o wyborach podajemy na podstawie urzędowego druku ordynacji wyborczej szereg wskazówek co do wyborów. Naprzód prostujemy poprzedni artykuł: mianowicie powiat nowotarski, myślenicki, limanowski, okręg sądowy dobeżycki, polska Orawa a ze Spiza okręg starowiejski lubowski i kieżmarski tworzy jeden okręg wybierający siedmiu, nie osmiu, posłów. Nie możemy się wstrzymać od uwagi, że w wyliczeniu wsi orawskich zachodzą poważne błędy, które rząd powinien sprostować. Wskutek myłek wyliczono tam wsie niepolskie; niemożna sobie wyobrazić, jak możliwem będzie w nich głosowanie. Jeszcze trudniejsza rzecz ze Spizem, który dotąd jest niezajęty. Główna komisya wyborcza na cały okręg urzęduje w Nowym Targu. Komisarzem wyborczym tego okręgu mianował rząd adwokata Dr. Franciszka Stysia, przewodniczącym komisji głównej radcę sądu w Nowym Targu Jakubą Wierciaka, zastępcą sędziego w Nowym Targu Dr. Władysława Borszewskiego.

W sobotę 14 bm. odbędzie się posiedzenie naczelników gmin powiatu nowotarskiego celem dokonania wyboru na członków głównej komisji.

Każda gmina stanowi dla siebie obwód, w którym głosują jej mieszkańcy tzn. np. Szaflaranie głosują w Szaflarach, Zakopianie w Zakopanem itd. Miasta i większe wsie otrzymają dwa lub więcej obwodów. Na każdy obwód mianuje komisya główna komisarza obwodowego; mianowania możnane przyjąć tylko z ważnych powodów.

Naczelnicy gmin otrzymali polecenie, aby wygotowali w swych gminach spis obywateli uprawnionych do głosowania. Głosować ma prawo każdy obywatel i obywatelka z ukończonym w dniu 28 listopada b. r. 21 rokiem życia, którzy od dnia 27 listopada b. r. mieszkają w danej gminie. W spisie należy podać wiek osoby uprawnionej do głosowania. Nadto naczelnik gminy przygotowuje spis osób, które są pozbawione prawa głosowania to znaczy osób skazanych za zbrodnię i przekroczenie pochodzące z chęci zysku i przeciw moralności publicznej. Kary za obrazę majestatu i członków domu cesarskiego nie odejmują prawa głosowania. Wojskowi do lat 35 nie mają prawa głosowania, ale w spisie należy ich podać z wymienieniem wieku, zatrudnienia i ewentualnego rozkazu demobilizacyjnego.

Spis wyborców ma być w gminie przez 5 dni po 8 godzin dziennie wywieszony tak, aby każdy mógł zobaczyć czy go nie pominięto.

Kogo niesłusznie pominięto w spisie, kto uważa w spisie niewłaściwości np. przyznanie prawa wyborczego osobie karanej za zbrodnię, może zapro-

testować przeciw spisowi jak najwcześniej w miejscowej komisji i głównej.

Wszelkie daty liczą się od dnia ogłoszenia wyborów w danym okręgu, więc np. ogłoszono wybory 14 grudnia to określenie „24 dni po ogłoszeniu“ należy liczyć od dnia 14 grudnia.

Kandydatów na posłów należy zgłosić komisji głównej w 24 dni po ogłoszeniu wyborów. Listy kandydatów ogłosi się afiszami. Przeciwno kandydatowi można również protestować. Kandydatów zgłasza się na listę. Na liście musi być najmniej 50 podpisów wyborców, którzy daną osobę zgłaszają jako kandydata na posła. Bez tych podpisów zgłoszenie jest nieważne. A więc obywatela, chcącego kandydować należy podać na liście i pod tą listą umieścić co najmniej 50 podpisów. Podpisani na liście a zgłaszający kandydata powinni z pośród siebie wybrać pełnomocnika, który w ich imieniu występuje wobec komisji głównej. Na jednej liście można umieścić od jednego do siedmiu kandydatów. Stojący na pierwszych miejscach mają większe widoki wyboru.

Wybory są bowiem inne niż dotychczas, tak zwane proporcjonalne, jak np. w Belgii. Co to znaczy i jak się głosuje na listy podamy następnym razem.

Kilka uwag chłopskich o reformie rolnej.

Będąc na zjeździe Rady naczelnej Polskiego stronnictwa ludowego w Tarnowie w dniach 30 listopada i 1 grudnia br. miałem sposobność obserwować i poznać dążności i kierunki wypowiadających się mowców w sprawie rozwiązania problemów politycznych w obecnej dobie. A ponieważ najwięcej mowców, zwłaszcza 30/XI b. r. zajmowało się reformą agrarną więc zauważyłem, że sprawa ta jest najważniejszem i najpilniejszym zagadnieniem obecnej chwili, które nie może schodzić z porządku dziennego, albowiem padały głosy za rozwiązaniem tej sprawy do wiosny 1919 r. celem uniemożliwienia eksploatacji wielkich gospodarstw, a zwłaszcza lasów przez dotychczasowych właścicieli. Mnie się zdaje, że kilku z mowców zwłaszcza 30/XI br. najgorętszych zwolenników rozwiązania sprawy rolnej, nie plugiem i kosą zarabia na chleb codzienny, mogą raczej przypuszczać, że tym argumentem godzącym w interesa chłopskie, radziły na swą stronę chłopów wygrywać. Ze sprawa reformy rolnej jest piekącą i musi być koniecznie rozwiązana, niema dwóch zdań. Chodzi tylko o to, aby była dobrze rozwiązana. Ażeby sprawę tę uczynić dojrzałą, powinni także i chłopcy wypowiadać w tej spra-

wie swoje zdanie czy to w pismach czy też na zgromadzeniach.

Więc to i mnie zachęciło do skreślenia kilku uwag.

Aby sprawa reformy rolnej była dobrze rozwiązana musimy się trzymać dwóch kardynalnych zasad:

Pierwsza, aby była rozwiązana z pożytkiem dla całego Narodu Polskiego.

Druga, aby była rozwiązana z pożytkiem dla samych włościan, jako mas ludowych pracujących na roli.

Aby więc sprawa rolna została rozwiązana z pożytkiem dla narodu, musimy pamiętać o tem, abyśmy przez złe jej rozwiązanie nie zaprzepaścili ziemi z rąk polskich w ręce obce i w ten sposób nieuszczuplili ziemi, niedali w granicach Państwa Polskiego możliwości podnoszenia się jakiej mniejszości narodowej. Nie powinniśmy i o tem zapominać, że już obecnie nie wszystka ziemia w Polsce jest w rękach polskich.

Wyobraźmy sobie, jakby się sprawa przedstawiała, gdyby tak w myśl życzeń jednostek, naraz podzielono wszystkie wielkie, średnie i małe majątki. Wtenczas zniknąłby wprawdzie chwilowo głód ziemi, ale ziemi tej wystarczyłoby dla polskich chłopów w

tych częściach Polski, gdzie Polacy żyją zwartą masą. A co się wtenczas stanie z kresami? Tam podziałowi ziemi niemożnaby było zapobiedz, a nasz chłop mając ziemię u siebie, na kresy nie miałby ochoty iść i ziemia ta musiałaby zwłaszcza na wschodzie, z rąk polskich przejść w ręce obcego nam żywiołu. A przecież wszyscy zdajemy sobie sprawę z tego, że dotąd jest Polska, gdzie stoi strzecha chłop polskiego, bo polskich obszarników mamy nad Dnieprem i Donem a Polski tam nierachujemy. Zresztą takie rozwiązanie mogłoby zadowolić jedno tylko pokolenie, a następnie pokolenia licząc się z tem że ludzi przybywa, a ziemi nie przybywa, jużby cierpiał głód ziemi i skazane by były na wychodźwo i szukanie ziemi w koloniach zamorskich, bo u nas nie byłoby co dzielić. A więc następne pokolenia pisałyby o nas taką historję. Jaką my piszemy o naszej dawnej szlachcie, że dla swej prywaty i kasowości zaprzepaściła sprawę narodową na wschodzie, której wynikiem jest obecna bratobójcza walka.

(Ciąg dalszy nastąpi.)

Piotr Siaszel.

Przegląd tygodniowy.

Wojska koalicji zajmują kraje niemieckie nad Renem, oraz węgierskie i austriackie. Anglicy wkroczyli do Kolonii, gazety zapowiadają przybycie Francuzów do Wiednia. Nadto obszary rosyjskie na Ukrainie zajmuje koalicja wypowiedziawszy bezwzględną walkę bolszewickiemu rządowi.

Niemcom narzucono już cały szereg ciężkich warunków, jak wydanie zapasu złota. Zasłużyli na to zupełnie. W samych Niemczech niepokoje trwają. Zwalczają się partie socjalistyczne umiarkowana i skrajna, przyczem dochodzi do krwawych rozruchów. Północne Węgry poleciała koalicja opróżnić wojskom węgierskim. Zająć mają te obszary wojska czeskie. W Czechach były krwawe zaburzenia przeciw żydom.

Przygotowania do kongresu pokojowego są w toku. Prezydent Ameryki Wilson wyjechał już do Europy na obrady pokojowe. Ostateczny pokój i ustalenie nowych granic nastąpi za kilka lub kilkanaście tygodni.

Sprawy Polskie.

W Warszawie nie nastąpiła jeszcze zmiana w gabinecie ministrów. Domaganie się rządu, złożonego z przedstawicieli trzech zaborów jest coraz głośniejsze. Sejm ludowy w Wielkopolsce wypowiedział się

w sposób stanowczy za trójdzielnicowym rządem. Na tym sejmie uchwalono cały szereg postanowień w sprawach Polski i Poznańskiego. Wysłano szereg telegramów do państw koalicji stwierdzając, że tylko w sojuszu z koalicją można zapewnić przyszłość i granice Polski. Podobne stanowisko zajmuje Komitet Narodowy w Paryżu, którego wysłannik prof. Grabski przybył do Warszawy dla obrad z obecnym rządem.

W Poznańskim Niemcy starają się wywoływać niepokoje i za wszelką cenę niedopuszcząć do przyłączenia tej polskiej części do Polski. Widać z tego, że Niemcy są zawsze jednacy, czy pod rządem cesarza, czy pod rządem niby demokratycznych socjalistów. Nadto Niemcy wraz z bolszewikami niszczą i mordują ludność polską na Litwie i Białorusi. Im też zawdzięczamy walki we wschodniej Galicji z Ukraińcami, którzy w bandach pod komendą oficerów austriackich i niemieckich zagrażają ciągle okolicom Lwowa. Okrucieństwa Ukraińców nawet nad dziećmi są straszne. Palą oni wsie polskie i mordują ludność. Pomagają Ukraińcom wojska żydowskie.

W Polsce przygotowują się wybory na posłów do sejmu. Nowa ustawa wyborcza ma szereg błędów, które należałoby jak najrychlej usunąć.

Napężone stosunki są z Czechami, którzy wyciągają ręce po Śląsk i niepokoją go, a nawet chcą porę Gdańsk ogłosić neutralnym, nieprzynależnym do Polski. Ostatnimi czasy Ukraińcy zaczęli agitację przeciw Polakom a za przyłączeniem się do Czech.

Wojska polskie we Francji pod komendą Halle-ra gotują się do powrotu do Polski.

NADESLANE.

Wobec wystąpienia por. lek. dr. Lewickiego z Nowego Targu na wiecu góralskim w Zakopanem dnia 1. grudnia b. r. oficerowie Polacy stacyi w Zakopanem uważają za swój obowiązek zaznaczyć, że było ono zupełnie samorzutne i protestują przeciw występowaniu oficerów na zgromadzeniach politycznych.

Za oficerów Polaków:

St. Przybylski	Dr Lasiota Feliks	J. Lewandowski
por.	por. lek.	podpor.
	Wład. Wojtowicz	
	chor.	

KRONIKA

Zgromadzenie urzędników, nauczycieli przedstawicieli wolnych zawodów odbyło się w Nowym Targu dnia 5 grudnia. Z uchwał ogólnego znaczenia podajemy żądanie demokratycznego ustroju Polski, demokratycznego rządu, złożonego z przedstawicieli wszystkich części Polski, opartego o silną armię. Wezwano inteligencję do łączenia się do pracy dla dobra ojczyzny. Domagano się nadto wydatnej pomocy rządu w pracy na Orawie i Spiżu. Dalej domagano się pomocy dla bezrolnej ludności i zaopatrzenia w środki żywności, unormowania handlu, walki z lichwą środków żywności i mięsa, dostarczenia lekarstw, których brak dla zwalczania chorób. Urzędnicy domagali się nadto przyjęcia ich, nauczycieli, służby państwowej, pensjonistów, emerytów, wdów i sierót po urzędnikach na etat rządu polskiego i zrównania poborów urzędników z poborami wojskowych, dalej policzenia lat wojennych służby państwowej podwójnie, dodatku drożyznianego na 1 stycznia 1919 w wysokości trzymiesięcznej płacy. ułatwienia w nabywaniu odzieży i obuwia, aprowizowania przez rząd, przyznania zniżek na kolejach do połowy dla wymienionych funkcyjaryszy i ich rodzin.

Brygada Strzelców Podhalańskich. Mimo, że nie dawno postanowione, formowanie brygady Strzelców Podhalańskich postępuje, dzięki energii dowódcy wojsk. okręgu podhalańskiego, pułkownika Galicy, sprawnie i szybko naprzód i może być świetnym wzorem dla innych okręgów. Oto już wyszło z Podhala na odsiecz Lwowa, do Przemyśla, pod Chyrów i innych miejsc wskazanych 7 kompanii Strzelców i 12 karabinów maszynowych z obsadą. Oprócz tych, część żołnierzy z formującej się brygady obsługuje cały prawie Podkarpacie aż do Sanoka. Reszta w miejscach szkolenia. I tamte, dyrygowane jeno na czas pewien, po spełnienia zadania do miejsc swych szkoleń powrócą.

Wielką niedogodę przy zamierzonej formacji jest brak odpowiednich koszar w nowotarskiem, zaleszcza i Limanowskiem. Jeden Sącz je posiada. Trudno je na razie stawiać. Bataliony rosnącej brygady muszą się jakoś rozmieścić. Ale w przyszłości niedalekiej winno dowództwo wojsk i o tej sprawie pomyśleć. (O.)

W Leśnicy 30 listopada odbył się w szkole wieczorek ku uczczeniu powstania niepodległej Polski. Urządzenie wieczorku, który wypadł bardzo dobrze odbyło się staraniem tutejszej nauczycielki p. Anieli Mroszczak. Ludność zebrała przy tej sposobności 50 k na głodne dzieci we Lwowie, za co jej imieniem biednych ofiar ukraińskich napadzi serdecznie dziękujemy.

Odpowiedzi Redakcyi. J. Rutkowski w Nowym Targu. Dziękujemy, umieścimy w przyszłości, gdyż teraz trzeba się zająć ważnemi, bieżącymi sprawami. J. M. Niezapomniemy napisać o rządach starościńskich lecz teraz trudno o miejsce.

Utopionego mężczyznę w ubraniu góralskiem wyrzucił Dunajec w Tylmanowej. Dotąd nie są znane bliższe szczegóły śmierci oraz nazwisko zmarłego.

Jasełka góralskie układu ks. J. Łukaszewicza polecamy przy nadchodzących świątach Nabyć można w Cieszynie w drukarni Mitregi.

W sprawie szkół polskich na Orawie dowiadujemy się, że prezydent Rady szkolnej krajowej p. Zoll oświadczył gotowość przysłania odpowiednich sił i przejęcia uczących po polsku na etat rządu polskiego. Komenda wojskowa polska w Suchejgórze rozpoczęła już na własną rękę udzielanie nauki w języku polskim. Nauką kieruje komendant oddziału ppor. Maryan Pałka.

Nauczycielom na Spiżu i Orawie, którzy jeszcze opierają się wprowadzeniu nauki polskiej w myśl postanowień Rady w Jabłonce i życzeń ludu przypominamy, że nawet węgierski minister oświaty rozporządzeniem nr. 30663 obwieścił, że w szkołach ludowych nauka powinna się odbywać w tym wyłącznie

języku, którego lud w codziennej mowie używa. Nauczycielom, którzy językiem ludu nie mówią, przykazuje, aby wnieśli prośbę o przeniesienie.

W sprawach Spiża i Orawy wyjechał ks. Ferdynand Machay do Warszawy, aby rządowi polskiemu przedstawić dążenia Polaków węgierskich do złączenia się z Polską.

Komendant obwodu podhalańskiego pułkownik Galica Andrzej zachorował poważnie i leży w szpitalu nowosądeckim. Zastępuje go podpułk. Filiński.

Pozostawioną dnia 6 b.m. kwotę 2, 50 h. w biurze komisarza Karpińskiego w tutejszym starostwie złożył znalazca w naszej administracji, gdzie ją otrzymał po wylegitymowaniu się właścicieli.

Na kresy południowe złożyli Stanisław Reczyński 250. Fijałkiewiczowie 50 k. Stanisław Podobiński 10 k. ks. Władysław Budzik z Porąbki uszewskiej 20 k. Jan Harbut 10 k. Kazimierz Sosnowski 10 k. Jakub Piekło 10 k. ks. Orkisz 10 k.

Stosunki handlowe zawiązują się z wolną między Orawą a powiatem nowotarskim dzięki otwarciu granicy. Orawa strzymuje naftę, w zamian za to wysyła tu skrzynki z jajami, które w myśl postanowień Rady w Jablonce przeznaczone są na wywóz i wymianę towarów nawet poza granicami powiatu nowotarskiego, byle tylko w Polsce. Jest nadzieja, że handel wkrótce znowu się ożywi. Wielką pomocą i radą służy Szlądnicą Kółka rolnicze w Nowym Targu, nadto zyczliwe stanowisko polskiego starostwa.

Nawiązała Rada w Jablonce stosunki handlowe z Krakowem, skąd z pomocą P. K. L. przywieźli jej delegaci p. prezes Piekarczyk i ks. Ferdynand Machay pewne ilości towarów, narazie w małej ilości, gdyż po tylu latach wojny i rabowania Polski przez Niemców niewiele zostało w kraju. Delegatów przyjmowano bardzo zyczliwie i uznaniem wyrażano się o stanowisku górali na Orawie.

Starania o cukier podjęło polskie starostwo w Nowym Targu. Trudności są wielkie, lecz jest nadzieja, że przecie usilne zabiegi odnoszą jakiś taki skutek. Możliwe że oprócz cukru dla powiatu nowotarskiego przyjdzie przesyłka i dla ludności polskiej na Węgrzech.

Zebranie delegatów i mężów zaufania stronnictwa chrześcijańsko ludowego i narodowo demokratycznego z okręgu wyborczego Nowy Targ Limanowa Myślenice Dobczyce, Orawa i Spiż odbędzie się w poniedziałek 16 grudnia o godz. 10 rano w sali Rady powiatowej. Referują: poseł Józef Ptas i Dr. Edward Taylor, dyrektor Syndykatu rolniczego.

† **Leon Bryjewski** IV kl. gimnazjum w Nowym Targu, syn kierownika szkoły w Łopusznej, zmarł na zapalenie płuc, którego się nabawił pełniąc służbę wojskową.

Dowóz środków żywności z państw koalicyjnych spowodował już znaczną zniżkę cen w krajach, które obsadziły zwycięskie wojska. I tak w Tryeście przez dowóz z Włoch 1 kg mąki kosztuje 70 hal, 1 kg ryżu 1 k 50 h. 1 kg mięsa 8 k. 1 kg tłuszczu 7 k. Za pewne i u nas po otwarciu portu w Gdańsku ceny spadną.

Poseł polski Roman Wegnerowicz, przedstawić rządowi warszawskiemu w Pradze oświadczył w rozmowie z redaktorem „Lidových Novin” że rząd obstaje przy połączeniu Spiża i Orawy do Polski, i wyraził nadzieję, że z tego powodu nie przyjdzie do niezgody z Czechami.

Czając, miasto wśród polskich wsi położone, w zupaństwie trenczyńskim zajęły wojska czeskie.

W Skrzypnem 4 grudnia w obecności instruktora powiatowego Kólek rolniczych Palczewskiego Tadeusza wybrano zarząd miejscowego Kółka na 3 lata a to przewodniczącego Wojciecha Piszczora, zastępcę Jana Piszczora, sekretarkę Kazimierę Wejwódną, skarbnika Jędrzeja Maciarz, członkami Jana Patkę, Jana Jamrycha i Rozalię Jamrychową. Komisja rewizyjna: Jan Magdziak, Jan Śmiałek i Jakub Maciarz. Uchwalono z dniem 1 stycznia 1919 przejąć wydzierżawiony sklep we własny zarząd.

W Nowej Wsi Spiskiej (Igló) ogłoszono republikę spiską, o której pisaliśmy w poprzednim numerze. Jest to pomysł madziarski iście z kalendarza, aby w ten sposób zabezpieczyć Spiż przed przyłączeniem do Polski lub do państwa czesko-słowackiego.

Wiece górali w Zakopanem w obecności 400 przeszło górali i góralek uchwały przesłać serdeczne pozdrowienie braciom góralom ze Spiża i Orawy i wyrazić uznanie Radzie Narodowej Górno Orawskiej za jej działalność. Lud górali w Zakopanem poprze wszelkimi siłami dążenia przyłączenia Spiża i Orawy do Polski. Wyrażając radość z powodu uwolnienia Lwowa złożono hołd jego obrońcom i wojsku polskiemu za odsiecz, a dla ratowania wyglądu nej przez bandy ukraińskie ludności uchwalono wedle możliwości złożyć ofiarę w naturze lub w pieniądzu. Wazne uchwały w sprawie przyszłości Zakopanego brzmią: 1) Zważywszy, że Zakopane zostało związane przez byłą rząd austriacki w całym swym życiu gospodarczym i społecznym z Nowym Targiem miejscowością 3 razy mniejszą ludnościowo, co dla pierwszego i największego uzdrowiska w Polsce jest połączone z jak największą niekorzyścią narażając ludność tak miejscową stale osi dla jak przybywającą na ciężkie i ustawiczne szkody, utrudniające stosunki życiowe i narażające przyszłość uzdrowiska na zastój w swym rozwoju, wiec uchwała z ręki się do władz polskich, by zważywszy przedstawione powody przystąpiły jak najrychlej do tworzenia ze

Zakopanego jednostki samodzielnej i niezależnej od urzędów w Nowym Targu. 2. Wice uchwała jednomyślnie i żąda aby dla uniknięcia uciążliwej i szkodliwej dwoistości władz klimatyki i gminy w Zakopanem, rządy objęła w miejscowości tylko jedna gmina u rządzona na podstawie demokratycznej.

11 tysięcy koron gotówką i prowiantów wartości 12 tysięcy koron zebrał w Zakopanem Komitet ratunkowy dla Lwowa. Ofiary wysłano już do Lwowa za pośrednictwem K. B. K.

Zorganizowanie Polskiego Stronnictwa Ludowego w Nowym Targu odbyło się 8 grudnia. Na zgromadzenie przybyło wielu obywateli nowotarskich. Po omówieniu celów stronnictwa i jego programu, oraz konieczności organizacji wobec zbliżających się sejmowych wyborów, wybrano miejscowy zarząd, na przewodniczącego zaś zarządu wybrano prof. Zygmunta Lubertowicza. Był to pierwszy publiczny wiec w Nowym Targu, który się odbył poważnie i spokojnie. Brali w nim udział tylko mężczyźni.

Emerytury państwowe i dary z łaski wypłaca urząd podatkowy w Nowym Targu. Należy zgłosić się osobiście z potwierdzeniem tożsamości osoby, dekretem emerytalnym i ostatnim czekiem pocztowym.

Wypożyczalnia książek T. S. L. w Nowym Targu jest chwilowo nieczynną z powodu zajęcia lokalu przez wojsko. Prawdopodobnie już od poniedziałku rozpocznie się wypożyczanie książek w budynku Sokola.

Gimnazjum nowotarskie będzie opróżnione przez szpital Czerwonego Krzyża w tym miesiącu, bursa gimnazjalna do końca lutego.

W kasynie nowotarskim odbywają się w piątki pogadanki o bieżących sprawach. Dotąd dyskutowano o sprawie Polaków w północnych Węgrzech, o Galicji po inwazji nieprzyjacielskiej, zapowiedziano odczyt o zasadach wyborów proporcjonalnych.

Ozdoby na drzewko, wyroby tutejszych uczennic gimnazjalnych są do nabycia w Składnicy Kółka rolniczego w Nowym Targu. Kupujcie krajowe wyroby! Nie popierajcie niemieckich fabryk!

Sprawozdanie o zawiązaniu „Kółka przyjaciół Spiza” w Krościenku, które szło aż dwa tygodnie do nas, podamy w przyszłym numerze.

Wiceprezesem nowotarskiej Rady powiatowej wybrano 12 b. m. Józefa Rajskiego, burmistrza w Nowym Targu.

† **Wincenty Szymkiewicz** przeżywszy lat 70 zmarł dnia 11. b. m. w Nowym Targu. Zmarły był znany ze swej uczciwej pracy jako kapelusznik. Cześć jego pamięci!

Na wdowy i sieroty po legionistach ofiarował p. Kazimierz Tetmajer 410 kor. przeznaczone pierwotnie przez pułk. Galicę na fundusz jego imienia a złożone przez oficerów w Nowym Targu.

Fabryki przedsiębiorstwa i byli żołnierze rzemieślnicy (stolarze kowale itd.) powyżej lat 35, ewentualnie zwolnieni na stałe ze służby wojskowej zechcą zgłosić: 1) swe zapotrzebowanie sił roboczych wyżej wymienionych, względnie, 2) nie mający dotychczas zajęcia zgłoszą się do wojskowego Dowództwa pow. w Nowym Targu, Rynek, dom p. Giżyckiego.

„Kino Tatry” w Nowym Targu

W NIEDZIELĘ 15 grudnia 2 przedstawienia
Z programem:

WIDOKI Z NATURY

ZMIERZCH BOGA WOJNY

dramat w 5 aktach

na tle epopei napoleońskiej.

SZKOŁA MĘŻÓW

komedya w 1 akcie.

MUZYKA KONCERTOWA!

Za ten dział redakcyja nie bierze odpowiedzialności

CHIRURG powrócił!

Lecznica chirurg. ponownie otwarta (Rynek 11 Zakopane) Godziny przyjęć od 3 — 4.

Kupuję stare meble, broń, używane krzesła, stoly, urządzenie restauracyjno kuchenne. Zgłoszenia korespondentką przyjmuje HENRYK JURKIEWICZ, Nowy Targ ul. św. Anny.

Szpital KLIMATYCZNY w ZAKOPANEM zostaje ponownie otwartym z dniem 1 grudnia. Godziny przyjęć od 9 — 10 rano. Dr Nowotny. —

Zgubiono.

Jan Mrowca Zieliński, Zakopane Olcza, nr. 356 zgubił 18 listop., względnie ukradziono mu, na stacyi kolejowej w Nowym Targu kwotę 7.520 wraz z portfelem. Znalazcy ofiaruje odpowiednie wynagrodzenie.

Związek ekonomiczny Kółek rolniczych we Lwowie:

Stowarzyszenie zarejestrowane z ograniczoną poręką.

obecnie:

KRAKÓW, Rynek 22. I. p.

dostarcza hurtownie:

- I. Nasiona, nawozy sztuczne maszyny rolnicze;
- II. Węgiel, koks, wapno, cement materiały budowlane;
- III. Artykuły spożywcze i domowego użytku wszelkie towary galanteryjne;
- IV. Naftę i smar

Taniej niż wszędzie! Popierajcie polski handel! Nie kupujcie u obcych!

W każdym gospodarstwie rolnem i domowym niezbędnym jest i nader pożytecznym sztyło „Lumax“, którem zesztywa się skórę, pasy i obuwie, krepce, płachty wozowe, worki i t. p. Przeszło milion tych sztyłów jest już w użyciu. Do każdej sztuki dołącza się polski sposób użycia. — Cena za 1 sztukę z 4 różnymi igłami i zwojem nici koron 5 z przesyłką z góry płatną: 5 sztuk k. 22.50 za zaliczką 50 h. drożej

Wysłał FABR: DOM HANDLOWY

M. Pierożek i Ska, Kraków, Karmelicka 90.

Prawdziwe tylko z wybitą naszą firmą na ręczce!

SPRZEDAJE i KUPUJE

przechodzone ubrania cywilne, uniformy pp. urzędników, i oficerów, oraz skład maszyn do szycia ma
Józef Papier w Nowym Targu ul. Sobieskiego.

„N A U K A“

KURSA MATURYCZNE I WSTĘPNE

zbiorowe i indywidualne

Kraków, ulica Bonerowska 10.

Dla reprobowanych 2 miesięczny kurs repetytoryjny pod kierownictwem profesorów szkół średnich, rozpocznie się 1 go grudnia 1918

System korespondencyjny umożliwia przygotowanie bez zmiany miejsca pobytu, zastępuje naukę indywidualną.

Kursa dostarczają i wypożyczają kompletu książek i skrótów.

Prospekty na żądanie.

Informacje i zgłoszenia od godziny 11 — 12 przed południem i od 4 — 6 po południu.

Czas odnowić prenumeratę!

SPÓŁKA HANDLOWA W ZAKOPANEM

TELEFON Nr. 3

Stow. zarejestr. z ogr. poręką.

TELEFON Nr. 3.

SKLEP CENTRALNY W DOMU „BAZAR POLSKI“, UL. KRUPÓWKI

TRZY FILIE: ULICA KOŚCIELISKA, CIAMCÓWKI I KRUPÓWKI

ELEKTRYCZNA PALARNIA KAWY.

FABRYKA WODY SODOWEJ

POLECA

towary kolonialne, cukry i delikatesy — stare wina kuracyjne, wódki i koniaki — konserwy wszelkie artykuły spożywcze na wycieczki — galanteryę, rzeźby, mydła i perfumy. Największy skład przyborów i ubrań do turystyki. ceny według katalogów wiedeńskich. Kosze i przybory do podróży. — Wielki wybór szkła, porcelany i naczyń kuchennych

HURTOWNE SKŁADY WIN.

GŁÓWNA REPREZENTACYA BROWARÓW W OKLICIMIE I TENCZYŃKU

5